

В началото на ХХ в., през 1905 г., в България започва активна и целенасочена дейност за овладяване на поройните реки и дерета и залесяването на милионите декари оголени и ерозирани терени, съществуващи около всяко населено място. Празникът на залесяването допринася изключително много за промяна в общественото съзнание в полза на защитните функции на гората.

Граждани от Панагюрище залесяват по време на първия Празник на залесяването през 1925 г. В м. Пирамидите - Тесния дол край града.

През 1883 г. Министерството на народното просвещение изпраща писмени указания до училищата в страната да се създават разсадници. Учителят Никола Василев пръв откликва на идеята - открива разсадник в м. Кукалата, над Ловеч, и учи децата да произвеждат фиданки, които през 1898 г. залесяват в м. Стратеш над града.

Историята е запазила имената на двама копривченски учители - Нейко Азманов, който през 1901 г. засажда със своите ученици първите 2000 иглолистни фиданки около училището в импровизиран разсадник и три години по-късно ги залесява по оголените баири на града, и на негов последовател - Иван Джартаманов. Основите на бъдещия лесопарк „Хисарлъка“ през 1891 г. поставя Кюстендилският учител Йордан Митрев. Това дело е прееквестник на бъдещия Празник на залесяването у нас.

Традицията за засаждане на дърветата идва от индианците в Америка. Те имали обичай за всяка родена мъжка рожба да се засади по едно дръвче, за което се грижели цял живот. От местното население я възприемат и американците, съзряйки в нея както възпитателна стойност, така и възможност за възстановяване на изсичаните гори. Първият законово регламентиран Празник на залесяването е в щата Небраска (1860 г.), а по-късно идеята се разпространява и в Европа (Франция, Англия, Швейцария, Русия).

Празник на залесяването в България се провежда за първи път на 12 април (Благовещение) 1925 година. На този ден в храм-паметника „Св. Александър Невски“ е отслужен молебен за граждани, учители и ученици, след което участниците залесяват в парковете и покрайнините на града. Засадени са 420 000 горски фиданки и са посетили 20 къс семена. На следващата година те са съответно - 120 000 дръвчета и 208 къ, което говори за широкото обществено одобрение.

Идеята за въвеждане на празника у нас е на Отделението за горите и лоба (с инспектор по горите Тома Захариев). Нормативно утвърден е в чл. 131 от Закона за горите, приет през 1925 г., първоначално като Празник на залесяването. Регламентирано е, че всяка пролет Министерството на земеделието и държавните имоти и Министерството на народното просвещение организират Празник на залесяването, в който участват учениците и учителите от всички училища, войската и трудоваците.

През 1934 г. за първи път Празникът на залесяването прогълба цяла седмица (15-22 април) вместо ден и официално е наречен Седмица на гората. Тя е откритша по радиото със словото на Илия Стоянов - началник на Отделението за горите и лоба, и прогълба със „сказки“ за гората. Участие в тях вземат изтъкнати творци. Местните горски органи и страната също организират беседи и залесявания.

През 1937 г. честването на Седмицата (4-11 април) се провежда по утвърдена от министъра на земеделието и държавните имоти програма, която включва „словесна, печатна, картинна и др. пропаганда за запазването и разумното използване на българските гори, на които се гледа от много среди като на изчерпаем източник за задоволяване само на потребата от строителни и горивни материали, без да се държи сметка за техните последиствия от неразумното им ползване“. По тази тема специално за Празника на залесяването лесовъдът Тома Захариев - директор на Служба за горско-опитното дело, написва статията „Гори, народ и държава“, в която посочва: „Нужно е всичко във и около гората да се върши със съзнание, че се работи за народа и с народа, нищо без него, а още по-малко срещу него. Притомяното е отчуждаване на народа от горите и горското стопанство“.

Седмицата на гората през 1940 г. прогълба вместо една цели две седмици. На откриването ѝ на 1 април в зала „България“ присъстват тогавашните ми-

нистри-председател, председател на Народното събрание, министри. По повод откриването ѝ инж. Димитър Загорев - началникът на горите, лоба и рибарството, гостува в ефира на радио „София“. Отново по радиото той обявява нейното приключване на 14 април.

Разликата се Втора световна война спира тържествеността на празника, но не и неговия смисъл. През април 1943 г. се провежда залесяване по случай Седмицата на гората в м. Кърлежа, Люлин планина.

През 1956 г. Седмицата на гората е възстановена и именно тогава с решение на Министерския съвет от 4 февруари се регламентира тя да се провежда винаги през първата цяла седмица на април. Целта и задачите са благородни - „дните на седмицата да бъдат дни на широко популяризиране на огромното значение на горите и масово участие на нашия народ в борбата за опазване и подобряване състоянието на горите“.

Масовите залесявания в България стават приоритет на държавата през втората половина на ХХ век. Хиляди граждани се включват в благородното дело и по време на Седмицата на гората активно допринасят за убедяване на зеленото богатство на страната.

За 136 години от създаването на централната горска служба през 1878 г. са извършени залесявания върху над 24 млн. гка, като част от площите за интензивно дървопроизводство или освободените след окончателна сеч или след снеговали, ветроломи, повреди от болести и вредители са залесявани по няколко пъти. Новите гори като площ възлизат на 18 млн. гка, като над 780 000 от тях са с изключително противобурноизонно предназначение.

Родоначалник на залесяванията около Копривница е учителят Нейко Азманов. Копривченският мечтата през 1901 г. засажда със своите ученици първите 2000 иглолистни фиданки, пристигнали от Боровци, близо до училището. Това е своеобразен разсадник, от който от 1904 г. учителят изважда отглежданите фиданки и с децата ги залесява по оголените баири над града. Прекрасното дело се превръща в традиция и е прееквестник на бъдещия Празник на залесяването.

На снимката от 1920 г. учителят Петко Сиреков (отляво на третия ред с бялата брада) с ученици на залесяване.

Околостите на сегашия Класурски манастир „Св. Кирил и Методий“ край с. Бързия са потънали в хубави гори, скаки винаги расли там. От историята на горското дело обаче знаем, че те са ръководници.

На снимката от 1930 г. Класурското ревно лесничейство (съществувало в района на с. Бързия, сега УОГС „Петрохан“) е организирало Празник на залесяването, съпроводен със засаждане на фиданки - бъдещата зелена промяна на този красив край.

СЕДМИЦА НА ГОРАТА

Рождената година на Празника на залесяването е 1925 г., когато с Окръжно № 6325 от 23 март Министерството на народното просвещение изпраща до училищата указания за организиране на празника. Същото прави и Министерството на земеделието и държавните имоти пет дена по-късно с Окръжно № 3373 до своите поделения. Приетият на 16 юли 1925 г. Закон за горите утвърждава празника нормативно. На снимката от 1925 г. лесовъдът Никола Аджаров (отляво с бамбе) от Службата по укрепяване на пороищата и залесяване в Карлово открива първия Празник на залесяването с ученици от града в м. Беш бунар.

1

2

През 1938 г. сп. „Горски прелед“ пише, че в страната вече се отбелязва специална агитационна седмица - Седмицата на гората. Нейната цел е: „Да породи повече интерес към горско-дървесния налит на нашата земя и да пробуди дремливото съзнание в широките народни маси за голямото значение на горите“. Още през първата Седмица на гората през 1934 г. тържествата приобщават много родолюбиви българи. На сн. 1 граждани на Панагюрище излизат на импровизиран митинг. На сн. 2 е заснет през 1935 г. събор, посветен на гората, в м. Юндола.

Залесяване в местността Стража - Велиград, 1928 г.

Празник на залесяването - Сливен, 1926 г.

В Европа се води най-кръвополитната война на XX век - Втората световна. Въпреки това официалното отбелязване на Седмицата на гората, посветена на пропагандиране на ценностите на българската гора, не спира. На снимката от април 1943 г. министър-председателят проф. Богдан Филев (в центъра) с горската колегия на тържественото залесяването по случай Седмицата на гората в м. Кърлежа, Аюлин планина.

Седмица на гората 1942 г., гара Белово. Министърът на земеделието и държавните имоти Христо Петров, директорът на Дирекция на горите и лова в министерството Илия Стоянов и лесовъдът Никола Пенев приемат прегледа на горската стража преди започване на залесяването.